

Csacsogás Az első szavak

Önök és gyermekének is megvannak a maga igényei, érdeklődési köre és céljai. A család sok különleges élményt él meg együtt, és ezek a forrásai azoknak a szavaknak és mondatoknak, amelyeket a gyermeke hallani fog, megtanul, és amelyekre szüksége lesz.

Ne feledje:

- Előfordulhat, hogy gyermeke nyelvi érdeklődése különbözik az átlagtól, és a gyermeke a környezetükben lévő gyermekekhez képest eltérő ütemben fejlődik.
- Az első szavakat általában otthon ejti ki, a mindennapi tevékenységek során, és Ön a tanároknál és a terapeutáknál is jobban észre fogja venni, ha gyermeke szavakkal próbálkozik.
- Az első szavak általában a gyermek környezetében leggyakrabban elhangzó, azaz az anya által használt szavak közül kerülnek ki.
- Számos szót nem használ elégszer ahhoz, hogy a tanárok vagy terapeuták észrevegyék, ezért Önnek nagyon értékes információja van, amelyet meg kell osztania a szakemberekkel.

Az első szavak, amelyeket gyermeke ki fog mondani

Ezek általában önálló szavak, bevett kifejezések, néha pedig valós szókapcsolatok.

Mik azok az önálló szavak?

Ezeket a szavakat a megfelelő helyzetekben következetesen használjuk (mindig ugyanúgy). Íme pár önálló szó, amely szerepelhet gyermeke első szavai közt: „Anya, labda, kutya, autó, inni, banán, forró, nem, fürdés, szem, orr, könyv, enyém, hol?” Ne feledje, hogy egy szónak nem muszáj minden hangot, illetve minden hangot megfelelően tartalmaznia ahhoz, hogy szónak tekinthessük, amennyiben gyermeke következetesen használja. Például a kutya lehet „kuta” vagy „gutya” – ha mindig ugyanezt használja a kutyára, akkor az szónak tekinthető.

A szavak közé tartoznak az alábbiak is:

- A hangutánzó szavak, pl. brumm, pszt
- Az interaktív szavak, pl. pápá, o-ó, kukucs
- Egyéb szavak, pl. kaki, pisi, pfuj, nyami
- A dalokban szereplő szavak nem számítanak
- Összetett szavak, pl. jó-fiú
- Káromkodások
- Babaszavak, pl. vauvau a kutyára, tütü az autóra

Mik azok a bevett kifejezések (BK)?

Ezek olyan két vagy több szóból álló szókapcsolatok, amelyeket a megfelelő helyzetekben következetesen használunk, de a gyermeke nem használja őket külön szavakként. A gyermeke nem ismeri a szavakat különállóan, azaz nem szavak összetételeként, hanem egyben tanulta meg a kifejezést. Példák: „Nincs több, itt van, mi ez, gyere ide, tedd le, ott van”. Mivel gyermeke ezeket egyben tanulta meg, ezek egy szónak számítanak.

Mik azok a valós szókapcsolatok (VSZ)?

Ezek olyan szókapcsolatok, amelyek 2 vagy több szóból állnak, és egy megfelelő helyzetben hangzanak el. E szavak közül legalább kettőt már használt a gyermeke külön-külön is, önálló szóként vagy bevett kifejezésként.

A szókapcsolatban több mint egyszer használt szavakat, amelyeket korábban nem jegyzett fel, feljegyezheti egy új önálló szóként. Egy adott szót tartalmazó szókapcsolatra csak három példát jegyezzen fel.

Az első szavak naplójának vezetése:

- Akkor kezdje el írni a naplót, amikor a gyermeke elkezdni kiejteni a szavakat.
- Egyezzenek meg abban, hogy melyik családtag vezesse a naplót, és rögtön írják bele azokat a szavakat, amelyeket Ön vagy a családtagja hallott a gyermektől.
- Csak a spontán kimondott szavakat jegyezze le – ne próbáljon szándékosan kimondatni szavakat a gyermekével azért, hogy aztán hozzáadhassa a listához.
- Írja le az összes szót és szókapcsolatot 100 különböző szóig.
- Írja le a szót, a dátumot és a helyzetet, amikor gyermeke először, illetve másodszor használta.
- Élvezze ki a gyermekével való beszélgetést és az első szavai meghallgatását, de ugyanakkor ne feledjen el válaszolni a mondandójára.

